

**Cour
Pénale
Internationale**

**International
Criminal
Court**

**להבין את בית
הדין הפלילי
הבינלאומי**

"אסור שהפשעים
החמורים ביותר
המדאיגים את הקהילה
הבינלאומית ככלל, לא
ייענשו."

המבוא לחוקת רומא של בין הדין
הפלילי הבינלאומי

תוכן העניינים

בית הדין הפלילי הבינלאומי במבט מהיר

9

מבנה בית הדין הפלילי הבינלאומי

17

פשעים תחת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי

23

בהוצאת בית הדין הפלילי הבינלאומי

ISBN No. 92-9227-365-5

ICC-PIOS-BK-05-001/23_Heb

כל הזכויות שמורות © בית הדין הפלילי הבינלאומי 2023

חוברת זו אינה מסמך רשמי. מטרתה היחידה לתת מידע לציבור. החוברת אינה למכירה, אין לשכפל אותה ואין לעשות בה שימוש מסחרי.

Oude Waalsdorperweg 10, 2597 AK, The Hague, The Netherlands

P.O. Box 19519, 2500 CM, The Hague, The Netherlands

כיצד פועל בית הדין הפלילי הבינלאומי?

31

הפניות, ניתוחים וחקירות	31
מעצרים	35
זכויות החשודים	37
אישור אישומים לפני משפט	39
המשפט	40
פסק דין וגזר דין	42
ערעורים ותיקונים	43

השתתפות קורבנות

47

הגנה על עדים

55

מידע נוסף אודות בית הדין הפלילי הבינלאומי

59

ב-17 ביולי 1998, 120 מדינות אימצו חוקה ברומא – המוכרת בשמה "חוקת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי" ("חוקת רומא") – ובכך ייסדו את בית הדין הפלילי הבינלאומי. לראשונה בהיסטוריה האנושית, מדינות החליטו לקבל את השיפוט של בית דין בינלאומי קבוע אשר תהיה לו סמכות לתבוע לדין את מבצעי הפשעים החמורים ביותר אשר בוצעו בתחומן או על ידי אזרחיהן לאחר כניסתה לתוקף של חוקת רומא ב-1 ביולי 2002.

בית הדין הפלילי הבינלאומי אינו מהווה תחליף לבתי משפט לאומיים. על פי חוקת רומא, מחובתה של כל מדינה להחיל את השיפוט הפלילי שלה על יחידים האחראים לעבירות בינלאומיות.

בית הדין הפלילי הבינלאומי יכול להתערב רק כאשר מדינה אינה מסוגלת או אינה באמת מעוניינת לנהל את החקירה ולתבוע את מבצעי העבירה.

המשימה העיקרית של בית הדין הפלילי הבינלאומי היא לסייע להביא קץ לחסינותם של מבצעי הפשעים החמורים ביותר המדאיגים את הקהילה הבינלאומית ככלל, ובכך לתרום למניעת ביצועם של פשעים כאלה.

כאשר ברשות הציבור הרחב מידע ברור, באפשרותו לתרום להבטחת הערכת הצדק הבינלאומי ואכיפתו לאורך זמן. מטרת חוברת זו היא לקדם הבנה טובה יותר של בית הדין הפלילי הבינלאומי על ידי מתן תשובות לשאלות הנפוצות ביותר אודות בית הדין.

U.N. Secretary General

Minister DINI

מסייעים לבנות
עולם בטוח
יותר עבור
האנושות

1. בית הדין הפלילי הבינלאומי במבט מהיר

1. מה הוא בית הדין הפלילי הבינלאומי?

בית הדין הפלילי הבינלאומי ("ICC" או "בית הדין") הוא בית דין בינלאומי קבוע שנוסד במטרה לחקור, לתבוע ולשפוט יחידים שמואשמים בביצוע הפשעים החמורים ביותר המדאיגים את הקהילה הבינלאומית ככלל, ובפרט, פשעי רצח עם, פשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה ופשעי תוקפנות.

2. מדוע הוקם בית הדין הפלילי הבינלאומי?

אחדים מהפשעים הזוועתיים ביותר בוצעו במהלך הסכסוכים שהתרחשו משך המאה ה-20. לרוע המזל, חלק ניכר מהפרות אלה של החוק הבינלאומי נותרו ללא ענישה. בתי הדין של נירנברג וטוקיו הוקמו בעקבות מלחמת העולם השנייה. ב-1948, כאשר אומצה "האמנה בדבר מניעתו וענישתו של פשע השמדת עם", העצרת הכללית של האומות המאוחדות הכירה בצורך בבית דין בינלאומי קבוע שיעסוק במעשי הזוועה מהסוג שבוצעו זה לא מכבר.

הרעיון של מערכת בינלאומית של צדק פלילי עלה מחדש לאחר סיום המלחמה הקרה. אולם, בעוד הדיונים על חוקת ה-ICC מתנהלים באומות המאוחדות, העולם היה עד לביצועם של פשעים מתועבים בשטחי יוגוסלביה לשעבר וברואנדה. בתגובה לזוועות אלה, מועצת הביטחון של האומות המאוחדות הקימה בית דין "אד הוק" לכל אחד מהמקרים האלה.

אין ספק שלאירועים אלה הייתה השפעה משמעותית ביותר על ההחלטה לכנס ברומא את הוועידה שהביאה להקמתו של בית הדין הפלילי הבינלאומי בקיץ 1998.

3. מה היא חוקת רומא?

ב-17 ביולי 1998, ועידה בהשתתפות 160 מדינות ייסדה את בית הדין הפלילי הבינלאומי הקבוע הראשון המבוסס על אמנה. האמנה שאומצה בוועידה זו נקראת "חוקת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי". בין שאר דברים, היא קובעת אילו פשעים נמצאים בתחום השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי, את נוהלי עבודתו ואת המנגנונים שיסדירו את שיתוף הפעולה בין מדינות ובין בית הדין הפלילי הבינלאומי. המדינות שקיבלו על עצמן תקנות אלה מכונות "מדינות שהן צדדים" ומיוצגות ב"מליאת המדינות שהן צדדים".

מליאת המדינות שהן צדדים, המכונסת לכל הפחות פעם אחת בשנה, קובעת את המדיניות הכללית לגבי ניהול בית הדין וסוקרת את פעילויותיו. במהלך כינוסים אלה, המדינות שהן צדדים סוקרות את הפעילויות של קבוצות העבודה שהוקמו על ידי המדינות וכן כל נושא אחר שהוא רלוונטי לבית הדין הפלילי הבינלאומי, דנות בפרויקטים חדשים ומאמצות את התקציב השנתי של בית הדין הפלילי הבינלאומי.

4. כמה מדינות אשררו את חוקת רומא?

למעלה מ-120 מדינות הן צדדים לחוקת רומא, והן כוללות ייצוג לכל האזורים: אפריקה, אזור אסיה-פסיפיק, מזרח אירופה, דרום אמריקה והקריביים, וכן מערב אירופה וצפון אמריקה.

5. איפה מושב בית הדין?

מושב בית הדין נמצא בעיר האג, בהולנד. על פי חוקת רומא, בית הדין רשאי להתכנס במקום אחר ככול שהדבר נראה רצוי בעיני השופטים. בית הדין הקים משרדים גם באזורים בהם מתנהלות חקירותיו.

6. כיצד בית הדין ממומן?

בית הדין ממומן על ידי תרומות ממדינות שהן צדדים ועל ידי תרומות התנדבותיות מממשלות ומארגונים בינלאומיים, יחידים, תאגידים, וגופים אחרים.

7. במה שונה בית הדין הפלילי הבינלאומי מבתי דין אחרים?

בית הדין הפלילי הבינלאומי הוא בית דין אוטונומי קבוע, בעוד שסמכות ותחום השיפוט של בתי הדין אד-הוק למדינות יוגוסלביה לשעבר ולרואנדה, כמו גם בתי דין דומים אחרים, אשר הוקמו במסגרת האומות המאוחדות כדי לעסוק במקרים ספציפיים, היו מוגבלים. בית הדין הפלילי הבינלאומי, בו נשפטים יחידים, שונה מבית הדין הבינלאומי לצדק שהוא הגוף השיפוטי העיקרי של האומות המאוחדות ליישוב סכסוכים בין מדינות. האג היא גם מקום מושבם של בית הדין הבינלאומי לצדק ושל המנגנון הבינלאומי הנותר של בתי הדין הפליליים.

8. האם בית הדין הפלילי הבינלאומי הוא סוכנות או משרד של האומות המאוחדות?

לא. בית הדין הפלילי הבינלאומי הוא גוף עצמאי שנועד לשיפוט יחידים על פשעים שבוצעו בתחומי השיפוט שלו ללא צורך בקבלת הסמכה מיוחדת מהאומות המאוחדות. ב-4 באוקטובר 2004 חתמו בית הדין הפלילי הבינלאומי והאומות המאוחדות על הסכם המסדיר את היחסים המוסדיים ביניהם.

9. האם בית הדין הפלילי הבינלאומי נועד לבוא במקום בתי דין לאומיים?

לא. בית הדין הפלילי הבינלאומי לא בא במקום מערכות משפט בארצות השונות, אלא בנוסף להן. בית הדין יכול לחקור, וכאשר הדבר מחויב, לתבוע ולשפוט יחידים, רק כאשר המדינה שבה מדובר אינה, אינה יכולה או אינה באמת מעוניינת לעשות זאת. זה עשוי להתרחש כאשר הליכים מעוכבים ללא סיבה או אם הם נועדו להגן על יחידים מפני אחריותם הפלילית. עקרון זה מכונה "עקרון המשלימות", על פיו ניתנת עדיפות למערכות לאומיות. האחריות הראשית לשיפוט מבצעי הפשעים החמורים ביותר ממשיכה להיות בידי המדינות.

10. מה התנאים בהם בית הדין הפלילי הבינלאומי מפעיל את זכות השיפוט שלו?

כאשר מדינה נעשית צד לחוקת רומא, היא מסכימה לקבל על עצמה את השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי ביחס לפשעים המנויים בחוקה. בית הדין רשאי להפעיל את זכות השיפוט שלו במצבים בהם מבצע הפשע לכאורה הוא אזרח של מדינה שהיא צד או כאשר הפשע בוצע בשטחה של מדינה שהיא צד. כמו כן, מדינה שאינה צד לחוקה רשאית להחליט לקבל את שיפוט בית הדין הפלילי הבינלאומי. תנאים אלה אינם תקפים כאשר מועצת הביטחון, בפעולתה תחת פרק IIIV של אמנת האומות המאוחדות, מפנה מצב למשרד התובע.

בית הדין הפלילי הבינלאומי יכול לחקור, וכאשר הדבר מחויב, לתבוע ולשפוט יחידים, רק כאשר המדינה שבה מדובר אינה, אינה יכולה או אינה באמת מעוניינת לעשות זאת.

11. האם יש מגבלת זמן לזכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי?

לבית הדין הפלילי הבינלאומי יש זכות שיפוט רק בנוגע לאירועים שהתרחשו אחרי כניסתה לתוקף של החוקה, ב-1 ביולי 2002. אם מדינה נעשית צד לחוקה לאחר שזו נכנסה לתוקף, בית הדין רשאי להפעיל את זכות השיפוט שלו רק ביחס לפשעים שבוצעו אחרי כניסתה לתוקף של החוקה עבור מדינה זו, אלא אם המדינה מצהירה שהיא מקבלת את סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי באופן רטרואקטיבי. אולם, בית הדין אינו יכול להפעיל את סמכות השיפוט שלו ביחס לאירועים שהתרחשו לפני ה-1 ביולי 2002. עבור מדינה שנעשית צד חדש לחוקה, החוקה נכנסת לתוקף ביום הראשון של החודש לאחר שחלפו 06 ימים מיום הפקדת מסמך האשרור, הקבלה, האישור או ההצטרפות.

12. מי יכול להיבצע על ידי בית הדין הפלילי הבינלאומי?

בית הדין הפלילי הבינלאומי תובע יחידים, ולא קבוצות או מדינות. כל יחיד אשר לכאורה ביצע עבירות שבתחום השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי עשוי להיות מובא בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי. למעשה, מדיניות התביעה של משרד התובע היא להתמקד באלו אשר, בהתייחס ועל סמך הראיות שנאספו, נושאים באחריות הרבה ביותר לפשעים, מבלי להתחשב בכל תפקיד רשמי בו עשויים להחזיק מבצעי הפשעים לכאורה.

13. אם הנושאים באחריות הרבה ביותר הם בעלי תפקידים צבאיים או פוליטיים בכירים, האם הם לא פטורים מתביעה? האם אי אפשר להעניק להם חסינות או חנינה?

אף אחד אינו פטור מתביעה בזכות התפקיד הנוכחי שלו או שלה או התפקיד שהיה להם כאשר הפשעים בוצעו.

תפקיד ראש מדינה או ראש ממשלה, שר או חבר פרלמנט אינו פוטר איש מאחריות פלילית בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי.

בנסיבות מסוימות, אדם בעמדת סמכות עשוי אפילו לשאת באחריות לפשעים שבוצעו על ידי אנשים שפעלו על פי פקודות או הוראות שקיבלו ממנו.

כמו כן, חנינה לא יכולה לשמש כהגנה בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי. לפיכך, אין חנינה יכולה למנוע מבית הדין לממש את סמכות השיפוט שלו.

14. אם בית הדין הפלילי הבינלאומי מוציא צו מעצר נגד ראש מדינה בהווה או בעבר, האם זה נעשה מסיבות פוליטיות?

לא. בית הדין הפלילי הבינלאומי הוא מוסד שיפוטי והסמכות שלו שיפוטית בלבד. בית הדין לא נתון לשליטה פוליטית. כבית דין עצמאי, החלטותיו מבוססות על אמות מידה חוקיות ונעשות על ידי שופטים בלתי תלויים בהתאם להוראות אמנת הייסוד שלו, חוקת רומא, וטקסטים משפטיים אחרים שעל פיהם מתנהלת עבודת בית הדין.

15. האם בית הדין הפלילי הבינלאומי יכול לשפוט ילדים?

לא. לבית הדין אין סמכות שיפוט ביחס לכלל אדם שטרם מלאו לו 18 שנים בזמן ביצוע הפשעים הנדונים.

המדיניות של משרד התובע היא להתמקד באלו אשר נושאים באחריות הרבה ביותר לפשעים. משרד התובע אינו מתחשב בכל תפקיד רשמי בו עשויים להחזיק מבצעי הפשעים לכאורה.

16. קיימות טענות שבית הדין הפלילי הבינלאומי פועל רק נגד מדינות באפריקה. האם זה נכון?

א. בית הדין הפלילי הבינלאומי עוסק במדינות שקיבלו את שיפוט בית הדין, ואלו נמצאות בכל היבשות.

מדינות באפריקה תרמו תרומה חשובה להקמת בית הדין והשפיעו על ההחלטה להקים משרד תובע עצמאי. ב-1997, קהילת הפיתוח הדרום אפריקאית (SADC) הייתה פעילה מאוד בתמיכתה בהקמת בית הדין המוצע וההחלטה שהחליטה בנושא נתמכה בפברואר 1998 על ידי המשתתפות בוועידה האפריקנית בעיר דקר, סנגל, באמצעות "הצהרה על הקמת בית הדין הפלילי הבינלאומי". בוועידת רומא עצמה, ההצהרות המשמעותיות ביותר אודות בית הדין נעשו על ידי אפריקנים. ללא תמיכה מאפריקה, יתכן שחוקת רומא לעולם לא הייתה מאומצת. למעשה, אפריקה היא האזור עם הייצוג הרב ביותר בין חברות בית הדין. האמון והתמיכה נובעים לא רק מממשלות, אלא גם מארגוני החברה האזרחית. בית הדין נהנה גם מניסיונם המקצועי של אפריקנים ובין בעלי התפקידים הבכירים בכלל גופי בית הדין יש מספר אפריקנים.

מרבית חקירות בית הדין הפלילי הבינלאומי נפתחו לפי בקשה או לאחר התייעצות עם ממשלות באפריקה. חקירות אחרות נפתחו לאור הפנייה ממועצת הביטחון של האומות המאוחדות, אשר מדינות אפריקניות מיוצגות גם בה.

לסיום, בנוסף לחקירות הרשמיות, משרד התובע של בית הדין מנהל חקירות מקדמיות במספר מדינות ברחבי ארבע יבשות.

**מאוחדים
בנחישותנו
להביא סוף
לחסינות**

II. מבנה בית הדין הפלילי הבינלאומי

בית הדין הפלילי הבינלאומי מורכב מארבעה גופים: הנשיאות, הערכאות, משרד התובע, ומשרד הרשם. לכל אחד מגופים אלה יש תפקיד וסמכות מוגדרים.

17. מה תפקיד הנשיאות?

הנשיאות מורכבת משלושה שופטים (נשיא ושני סגני-נשיא) שנבחרים על ידי רוב מוחלט מבין 18 שופטי בית הדין; הם יכולים לשרת עד שתי תקופות כהונה בנות שלוש שנים. הנשיאות אחראית לניהול בית הדין, מלבד משרד התובע. הנשיאות מייצגת את בית הדין כלפי העולם החיצוני ומסייעת בארגון עבודתם של השופטים. הנשיאות אחראית גם לביצוע מטלות אחרות, כגון הבטחת האכיפה של פסקי דין המוטלים על ידי בית המשפט.

18. מה תפקיד הערכאות?

שמונה עשר השופטים, כולל השלושה שמהווים את הנשיאות, ממונים לשלוש מחלקות השיפוט של בית הדין: מחלקת קדם-משפטית (הכוללת לא פחות משישה שופטים), מחלקת המשפט (הכוללת לא פחות משישה שופטים), ומחלקת ערעורים (הכוללת חמישה שופטים). השופטים ממונים לשלוש ערכאות: ערכאות קדם-משפט (כל אחת מהן כוללת שופט אחד או שלושה שופטים), ערכאות המשפט (כל אחת מהן כוללת שלושה שופטים), וערכאות הערעורים (כוללת את חמשת השופטים של מחלקת הערעורים). התפקידים ותחומי האחריות של השופטים מפורטים להלן, לפי הסוג – קדם-משפט, משפט, וערכאות הערעורים.

19. כיצד השופטים נבחרים?

השופטים הם אנשים בעלי רמה מוסרית גבוהה, חסרי פניות ובעלי יושרה, אשר ברשותם הכישורים הנדרשים במדינותיהם שלהם לצורך מינוי למשרות השיפוטיות הבכירות ביותר. לכל השופטים יש ניסיון נרחב הרלוונטי לפעילות השיפוטית של בית הדין.

השופטים נבחרים על ידי מליאת המדינות שהן צדדים על סמך המיומנות המוכחת שלהם במשפט ובסדר דין פלילי ובתחומים הרלוונטיים של החוק הבינלאומי כגון החוק ההומניטרי הבינלאומי וחוק זכויות האדם. הם בעלי מיומנות מוכחת בנושאים מוגדרים, כגון אלימות נגד נשים או ילדים.

בבחירת השופטים נלקח בחשבון הצורך בייצוג שיטות המשפט העיקריות ברחבי העולם, ייצוג הוגן של נשים וגברים, וחלוקה גיאוגרפית שוויונית.

השופטים מבטיחים את נאותות הליכי עשיית הצדק וניהולם.

20. מה תפקיד הערכאה הקדם-משפטית?

הערכאות הקדם-משפטיות, שכול אחת מהן כוללת שופט אחד או שלושה שופטים, עוסקות בכל הנושאים שעולים לפני תחילת שלב המשפט. תפקידן המהותי הוא לפקח על הדרך בה פעולות החקירה והתביעה מבוצעות על ידי משרד התובע, להבטיח את זכויותיהם של חשודים, קורבנות ועדים במהלך שלב החקירה, ולוודא שההליכים מתנהלים ביושרה.

הערכאות הקדם-משפטיות מחליטות אם יש להוציא צווי מעצר או זימונים להופעה על פי בקשת משרד התובע ואם לאשר או לא לאשר את האישומים נגד אדם החשוד בביצוע פשע. הן יכולות גם להחליט על קבילות מצבים ומקרים ועל השתתפות קורבנות בשלב הקדם-משפטי.

21. מה תפקיד הערכאה המשפטית?

לאחר שצו המעצר הוצא, החשוד בביצוע הפשע נעצר, והאישומים אושרו על ידי הערכאה הקדם-שיפוטית, הנשיאות מרכיבה ערכאה משפטית הכוללת שלושה שופטים אשר ישפטו את התיק.

תפקידה הראשון של הערכאה המשפטית הוא להבטיח שהמשפטים נערכים בהגינות וללא דיחוי ומתנהלים תוך כבוד מלא לזכויות הנאשם והתחשבות נאותה בהגנה על קורבנות ועדים. ערכאה זו גם מחליטה לגבי השתתפות קורבנות בשלב המשפט.

הערכאה המשפטית קובעת את חפותו או אשמתו של הנאשם באישומים, ובמקרה שהנאשם נמצא אשם, עשויה להטיל עונש מאסר למספר שנים נקוב, שלא יעלה על שלושים שנים או מאסר עולם. ניתן להטיל גם קנסות כספיים. הערכאה המשפטית יכולה גם להורות על שילומים מהאדם המורשע על הפגיעה שנגרמה לקורבנות, כולל פיצויים, השבה או שיקום.

22. מה תפקידיה העיקריים של ערכאת הערעורים?

ערכאת הערעורים מורכבת מנשיא בית הדין וארבעה שופטים נוספים. כל הצדדים למשפט רשאים לערער או להגיש בקשה לערעור על החלטות הערכאות הקדם-משפטיות והמשפטיות. ערכאת הערעורים רשאית לאשר, להפוך או לתקן את ההחלטה עליה הוגש הערעור, כולל החלטות על פסקי דין וענישה, ויכולה אף להורות על קיום משפט חדש בפני ערכאה משפטית אחרת.

היא יכולה גם לשנות גזר דין סופי של הרשעה, או פסק דין.

23. מה עושה משרד התובע?

משרד התובע הוא גוף עצמאי של בית הדין. תפקידו לקבל ולנתח מידע על מצבים או פשעים לכאורה בתחום השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי, לנתח מצבים שהופנו אליו כדי לקבוע אם קיים בסיס סביר לפתוח בחקירה של פשע מסוג רצח עם, פשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה או פשע של תוקפנות, ולהעמיד את מבצעי הפשעים האלה בפני בית הדין. בראש משרד התובע עומד התובע הראשי, הנעזר בסגני התובעים, הנבחרים על ידי אספת המדינות החברות בבית הדין.

המשרד מחולק לשתי מחלקות תביעה ואגף שירותים משולבים. תחת הסמכות המואצלת של התובע הראשי, שני סגני תובעים מנהלים את שתי מחלקות התביעה, הפועלות על פי חלוקה שווה של מצבים ותיקים על בסיס תפיסת צוות מאוחדת.

סגני התובעים מפקחים על בדיקות מקדימות, חקירות, תביעות, ובמקרים הרלוונטיים, הליכי ערעור; ומספקים ייעוץ אסטרטגי והכוונה לתובע הראשי בכל מצב ותיק שבאחריותם. חטיבת השירותים המשולבים מרכזת את פונקציות התמיכה המספקות תמיכה רוחבית למשרד.

24. מה עושה משרד הרשם?

משרד הרשם מסייע לבית הדין לנהל משפטים הוגנים, בלתי תלויים ופתוחים לציבור. תפקיד הליבה של משרד הרשם הוא להעניק תמיכה מנהלתית ותפעולית לערכאות ולמשרד התובע. המשרד תומך גם בפעילות הרשם ביחס לענייני הגנה, קורבנות, תקשורת וביטחון. הוא מוודא שבית הדין מקבל את השירותים הדרושים לו ומפתח מנגנונים יעילים לסיוע לקורבנות, לעדים ולהגנה כדי להבטיח את זכויותיהם על פי חוקת רומא ותקנות סדר הדין והראיות.

כערוץ התקשורת העיקרי של בית הדין, על משרד הרשם מוטלת גם האחריות העיקרית למידע ולפעילויות הציבוריות של בית הדין הפלילי הבינלאומי.

הפשעים
החמורים
ביותר

III. פשעים תחת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי

25. איזה פשעים נמצאים תחת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי?

לבית הדין סמכות לשפוט יחידים (ולא מדינות), ולהטיל על אנשים אלה את האחריות לפשעים החמורים ביותר המדאיגים את הקהילה הבינלאומית ככלל; הכוונה לפשע של רצח עם, פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות, ופשע תוקפנות.

26. מהו רצח עם?

על פי חוקת רומא, "רצח עם" משמעו כל אחד מהמעשים להלן שבוצע בכוונה להשמיד ולהביא להרס מלא או חלקי של קבוצה לאומית, אתנית, גזעית או דתית:

- הריגת חברים בקבוצה;
- גרימת נזק גופני או נפשי חמור לחברים בקבוצה;
- הכפפה מכוונת לתנאי חיים המיועדים להביא להרס פיזי של הקבוצה, כולה או חלקה;
- הטלת אמצעים המיועדים למניעת לידות בקרב חברי קבוצה;
- העברה כפויה של ילדים מהקבוצה לקבוצה אחרת.

27. מה הם פשעים נגד האנושות?

"פשעים נגד האנושות" כוללים כל אחד מהמעשים להלן כאשר הם מבוצעים כחלק ממתקפה רחבת היקף או שיטתית המכוונת נגד כל אוכלוסייה אזרחית, בידיעה על ההתקפה:

- רצח;
- השמדה;
- שעבוד;
- הגליה או העברה בכוח של אוכלוסייה;
- כליאה;
- עינוי;
- אונס, שעבוד מיני, זנות כפויה, הריון כפוי, עיקור כפוי, או כל צורה אחרת של אלימות מינית שחומרתה דומה;
- רדיפה נגד כל קבוצה הניתנת לזיהוי מטעמים פוליטיים, גזעיים, לאומיים, אתניים, תרבותיים, דתיים, או מגדריים;
- היעלמות כפויה של בני אדם;
- פשע האפרטהייד;
- מעשים לא-אנושיים אחרים בעלי אופי דומה הגורמים במכון סבל רב, או פגיעה חמורה בגוף או בבריאות הנפשית או הגופנית.

28. מה הם פשעי מלחמה?

"פשעי מלחמה" כוללים הפרות חמורות של אמנות ג'נבה והפרות רציניות אחרות של דיני ונוהגי המלחמה הנוגעים לסכסוכים חמושים בינלאומיים ובסכסוכים "שאינן להם אופי בינלאומי" המנויים בחוקת רומא, כאשר הם מבוצעים כחלק מתוכנית או מדיניות או בקנה מידה נרחב. מעשים אסורים אלה כוללים:

- רצח;
- הטלת מום, טיפול אכזרי ועינויים;
- לקיחת בני ערובה;
- הפנייה מכוונת של התקפות נגד אוכלוסייה אזרחית;
- הפנייה מכוונת של התקפות נגד בניינים המיועדים למטרות דת, חינוך, אמנות, מדע או צדקה, אתרים היסטוריים או בתי חולים;
- ביזה;
- אונס, עבדות מינית, הריון כפוי, או כל צורה אחרת של אלימות מינית;
- גיוס או חיול ילדים מתחת לגיל חמש עשרה לכוחות מזוינים או לקבוצות חמושות או שימוש בהם להשתתפות פעילה במעשי איבה.

29. מה הוא פשע תוקפנות?

כפי שאומץ על ידי "מליאת המדינות שהן צד" במהלך ועידת הסקירה של חוקת רומא שנערכה בקמפלה (אוגנדה) בין ה-31 במאי וה-11 ביוני 2010, "פשע תוקפנות" משמעו תכנון, הכנה, ייזום או ביצוע של מעשה שימוש בכוח מזוין על ידי מדינה נגד הריבונות, השלמות הטריטוריאלית או העצמאות המדינית של מדינה אחרת.

מעשה תוקפנות כולל, בין היתר, פלישה, כיבוש צבאי, וסיפוח על ידי שימוש בכוח, חסימה של נמלים או חופים – אם הוא נחשב, על פי אופיו, חומרתו, וגודלו, הפרה גלויה של אמנת האומות המאוחדות.

מבצע מעשה התוקפנות הוא האדם אשר מכוח תפקידו מתאפשר לו להפעיל שליטה או לכוון פעולה מדינית או צבאית המבוצעת על ידי מדינה.

30. מתי החלה סמכות בית הדין על פשעי תוקפנות?

ב-15 בדצמבר 2017, "מליאת המדינות שהן צד" אימצה בהסכמה החלטה שהפעילה את סמכות בית הדין על פשע תוקפנות החל ב-17 ביולי, 2018.

31. באיזה תנאים יוכל בית הדין להפעיל את סמכות שיפוטו לגבי פשע תוקפנות?

בית הדין יוכל להפעיל את סמכותו במצב בו רצח עם, פשעים נגד האנושות או פשעי מלחמה בוצעו ב-1 ביולי 2002 או לאחריו, וגם:

- הפשעים בוצעו על ידי אזרח מדינה שהיא צד, או בשטחה של מדינה שהיא צד, או במדינה שקיבלה עליה את סמכות בית הדין; או
- הפשעים הופנו לתובע של בית הדין הפלילי הבינלאומי על ידי מועצת הביטחון של האומות המאוחדות (UNSC) בהמשך להחלטה שהתקבלה בהתאם לפרק IIIV של אמנת האו"ם.

החל ב-17 ביולי 2018, מועצת הביטחון, בפועלה תחת פרק IIIV של אמנת האומות המאוחדות, יכולה להפנות לבית הדין מצב שבו נראה שהתרחש מעשה תוקפנות, בין אם מעורבות במצב מדינות שהן צד או מדינות שאינן צד.

בהעדר הפנייה ממועצת הביטחון לגבי מעשה תוקפנות, התובע יכול ליזום חקירה ביזמתו או לבקשת מדינה שהיא צד. התובע יודא תחילה אם מועצת הביטחון קבעה שמעשה תוקפנות בוצע על ידי המדינה האמורה. כאשר קביעה כזו לא נעשתה בתוך שישה חודשים מיום ההודעה למועצת הביטחון על המצב על ידי משרד התובע, התובע יכול בכל זאת להמשיך בחקירה, בתנאי שהערכאה הקדם-משפטית אישרה את פתיחת החקירה. כמו כן, בנסיבות אלה, בית הדין לא יפעיל את סמכות השיפוט שלו בנוגע לפשע תוקפנות כאשר זה בוצע על ידי אזרח של מדינה שהיא צד או בשטחה, אם מדינה זו לא אשררה או קיבלה תיקונים אלה.

32. כיצד נפתחת חקירה בנושא פשע תוקפנות?

אם מועצת הביטחון של האומות המאוחדות קבעה שבוצע מעשה תוקפנות, התובע של בית הדין הפלילי הבינלאומי רשאי להחליט לפתוח בחקירה, בכפוף לתנאים שצוינו לעיל.

לחלופין, התביעה יכולה לבחון את המצב ועל סמך הערכתה זו היא יכולה ליידיע את המזכיר הכללי של האומות המאוחדות על המצב.

אם תוך שישה חודשים לאחר שנמסרה ההודעה מטעם התביעה, מועצת הביטחון של האומות המאוחדות לא קבעה אם מעשה תוקפנות אכן בוצע, התובע עדיין יכול להמשיך בחקירת פשע תוקפנות בכפוף לאישור מהמחלקה הקדם-משפטית של בית הדין הפלילי הבינלאומי.

העמדת יחידים למשפט על רצח עם, פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות, ותוקפנות.

UN PHOTOALBERT GONZÁLEZ FARRAN ©

הבטחת
משפט הוגן

IV. כיצד פועל בית הדין הפלילי הבינלאומי?

א. הפניות, ניתוחים וחקירות

33. כיצד מגיעים תיקים לבית הדין?

כל מדינה שהיא צד לחוקת רומא יכולה לבקש ממושרד התובע לבצע חקירה. גם מדינה שאינה צד לחוקה יכולה לקבל על עצמה את סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי ביחס לפשעים שבוצעו בשטחה או על ידי מי מאזרחיה, ולבקש ממושרד התובע לנהל חקירה. מועצת הביטחון של האומות המאוחדות יכולה גם היא להפנות מצב אל בית הדין.

34. האם התובע יכול לפתוח חקירה מיוזמתו שלו?

כן, במקרה שמושרד התובע מקבל מידע אמין אודות פשעים בהם מעורבים אזרחים של מדינה שהיא צד או מדינה שקיבלה את סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי, או אודות פשעים שבוצעו בשטחה של מדינה כזאת, ומגיע למסקנה שקיים בסיס סביר לפתוח בחקירה. מידע כזה יכול להינתן על ידי יחידים, ארגונים בין-ממשלתיים או לא-ממשלתיים, או כל מקור אמין אחר. אולם, התביעה חייבת לקבל היתר משופטי הערכאה הקדם-משפטית לפני שהיא יוזמת חקירה בנסיבות מעין אלה.

35. מה קורה כאשר מצב מופנה לחקירה אל בית הדין הפלילי הבינלאומי?

התובע קובע אם יש לדעתו לבית הדין סמכות שיפוט ביחס לפשעים לכאורה. לאחר ניתוח יסודי של המידע הקיים, התביעה מחליטה אם קיים בסיס סביר לפתוח בחקירה. לפיכך, עליה לקבוע האם בוצע פשע של רצח עם, פשע נגד האנושות או פשע מלחמה, ואם כן, האם בוצעו לאחר ה-1 ביולי 2002. התביעה חייבת גם לוודא אם רשויות לאומיות כלשהן מנהלות חקירה אמיתית או משפט של מבצעי הפשעים לכאורה. ולסיום, על התביעה להודיע למדינות שהן צדדים ולמדינות אחרות שעשויה להיות להן סמכות שיפוט על כוונתה ליזום חקירה.

משרד התובע אוסף את הראיות הנחוצות ממגוון מקורות אמינים, באופן עצמאי, בלתי תלוי ואובייקטיבי.

36. כיצד מתנהלת חקירה?

משרד התובע אוסף את הראיות הנחוצות ממגוון מקורות אמינים, באופן עצמאי, בלתי תלוי ואובייקטיבי. החקירה יכולה להימשך ככול שנחוץ כדי לאסוף את הראיות הדרושות. אם הצטברו מספיק ראיות כדי לבסס שיחידים מסוימים נושאים באחריות פלילית, התובע יבקש משופטי הערכאה הקדם-שיפוטית להוציא זימונים להופעה בבית הדין או צווי מעצר. האחריות לאכיפת צווי מעצר שהוצאו על ידי ערכאה של בית הדין הפלילי הבינלאומי נותרת בידי המדינות. על מדינות שהן צד לאמנת רומא מוטלת חובה חוקית לשתף פעולה באופן מלא עם בית הדין הפלילי הבינלאומי. לגבי מדינות אחרות, ניתן להזמין אותן לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבינלאומי והן יכולות להחליט לעשות זאת מרצונן הטוב.

37. האם בית הדין הפלילי הבינלאומי יתבע את כל האנשים החשודים בביצוע הפשעים החמורים ביותר?

לא. בין הדין לא יהיה מסוגל להעמיד לדין כל אדם החשוד בביצוע פשעים שמדאיגים את הקהילה הבינלאומית. מדיניות התביעה של משרד התובע היא למקד את החקירות והתביעות על אלו אשר, בהתחשב בראיות שנאספו, נושאים באחריות הרבה ביותר לפשעים כאלה.

38. האם בתי דין אחרים יכולים לשפוט את מבצעי הפשעים שבית הדין הפלילי הבינלאומי אינו תובע?

על פי עיקרון המשלימות, מערכות משפט לאומיות מחזיקות באחריותן לשפוט מבצעי פשעים.

UN PHOTO/CATIANNE TIJERINA ©

ב. מעצרים

39. למי נתונה הסמכות להוציא צו מעצר או זימון להופיע?

לאחר פתיחת חקירה, רק ערכאה קדם-משפטית רשאית, לבקשת התביעה, להוציא צו מעצר או זימון להופיע אם קיימות עילות סבירות להאמין שהאדם המדובר ביצע פשע שנמצא בסמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי.

40. איזה מידע צריכים השופטים לקבל מהתביעה לפני שיוכלו להוציא צו מעצר או זימון להופיע?

כאשר התביעה מבקשת הוצאת צו מעצר או זימון להופיע, עליה לתת לשופטים את המידע להלן:

- שם האדם;
- תיאור הפשעים שאותם אדם זה ביצע לכאורה;
- סיכום תמציתי של העובדות (המעשים שהם פשעים לכאורה);
- סיכום הראיות נגד אותו אדם;
- הסיבות בעטיין לדעת התביעה יש לעצור את האדם הזה.

41. איזה עילות יכולות להצדיק הוצאת צו מעצר

השופט יוציא צו מעצר אם נראה לו שהדבר נחוץ כדי לוודא שהאדם אכן יופיע למשפט, כדי שהוא או היא לא יפריעו או יסכנו את החקירה או את הליכי בית הדין, או כדי למנוע מאותו אדם להמשיך ולבצע פשעים.

42. מה קורה לאחר הוצאת צו מעצר?

הרשם שולח בקשות לשיתוף פעולה במעצר ובהסגרת החשוד אל המדינה הנוגעת בדבר או למדינות אחרות, בהתאם להחלטת השופטים בכל מקרה ומקרה. לאחר שהאדם נעצר ובית הדין מקבל הודעה על כך, בית הדין מוודא שהאדם יקבל עותק של צו המעצר בשפה אותה הוא מבין ומדבר באופן מלא.

43. האם יש לבית הדין הפלילי הבינלאומי סמכות לעצור חשודים?

לבית הדין אין כוח משטרה משלו. לפיכך, הוא מסתמך על שיתוף פעולה של מדינות, החיוני למעצר ומסירת חשודים.

על פי חוקת רומא, על מדינות שהן צד לשתף פעולה באופן מלא עם בית הדין בחקירותיו ובהעמדה לדין של פשעים שנמצאים תחת סמכות השיפוט של בית הדין.

לבית הדין אין כוח משטרה משלו. לפיכך, הוא מסתמך על שיתוף פעולה של מדינות, החיוני למעצר ומסירת חשודים. בית הדין הוא העמוד השיפוטי של מערכת חוקת רומא. העמוד הביצועי שייך למדינות, כולל אכיפת צווי בית הדין.

44. מי צריך לבצע את צווי המעצר?

האחריות לאכיפת צווי מעצר בכל המקרים נתונה בידי המדינות. בהקימן את בית הדין הפלילי הבינלאומי, המדינות הקימו שיטה המבוססת על שני עמודי תווך. בית הדין עצמו הוא העמוד השיפוטי. העמוד הביצועי שייך למדינות, כולל אכיפת צווי בית הדין.

למדינות שהן צדדים לחוקת רומא יש מחויבות חוקית לשתף פעולה באופן מלא עם בית הדין הפלילי הבינלאומי. כאשר מדינה שהיא צד אינה ממלאת אחר בקשה לשיתוף פעולה, רשאי בית הדין לציין ממצא זה ולהפנות את העניין אל "מליאת המדינות שהן צדדים" לנקיטת פעולה נוספת.

כאשר סמכות השיפוט של בית הדין הופעלה על ידי מועצת הביטחון, חובת שיתוף הפעולה חלה על כל המדינות החברות באו"ם, בין אם הן מדינות צד לחוקה או לא. הפשעים שבתחום סמכות השיפוט של בית הדין הם הפשעים החמורים ביותר המוכרים לאנושות, וכפי שהותנה בסעיף 29 של החוקה פשעים אלה אינם כפופים לכל חוק התיישנות. צווי מעצר הם צווים לכל החיים ולפיכך, במקדם או במאוחר יחידים שהם עדיין חופשיים יעמדו בפני בית הדין.

45. מה קורה לאחר שאדם נעצר?

אדם שנעצר מובא בהקדם בפני הסמכות השיפוטית הכשירה במדינת המשמורת, וזו קובעת אם צו המעצר אכן מכוון לאדם שנעצר, האם האדם נעצר בהתאם להליך נאות והאם כובדו זכויותיו של אדם זה. לאחר שהוצא צו מסירה, האדם מועבר לבית הדין ומוחזק במרכז המעצר בעיר האג בהולנד.

46. מה הם תנאי המעצר במרכז המעצר בהאג?

מרכז המעצר של בית הדין הפלילי הבינלאומי פועל בהתאם לתקני זכויות האדם הבינלאומיים הגבוהים ביותר לטיפול בעצירים, כגון "התקנות התקניות המינימליות של האומות המאוחדות". רשות ביקורת עצמאית מנהלת ביקורים סדירים ללא הודעה מראש במרכז המעצר כדי לבחון כיצד עצירים מוחזקים ואת הטיפול בהם.

במרכז המעצר של בית הדין הפלילי הבינלאומי, לוח הזמנים היומי של העצירים מאפשר להם לצאת להליכה בחצר, להתאמן, לקבל טיפול רפואי, לקחת חלק בפעילויות, וכן מאפשר להם גישה למתקנים שעומדים לרשותם כדי להכין את הגנתם. בנוסף, יש במרכז מתקני מולטי מדיה והוא מציע סדרות של פעילויות אימון, פנאי וספורט. לעצירים של בית הדין הפלילי הבינלאומי יש גם גישה למחשבים, טלוויזיה, ספרים וכתבי עת. לעצירים נזקקים יש הזכות להתקשר לסנגורים שלהם ללא תשלום במהלך שעות העבודה הרשמיות. כל תא של 01 מ"ר מיועד לשכן עציר אחד בלבד. בתא תקני יש מיטה, שולחן, מדפים, ארון, אסלה, כיור, טלוויזיה ומערכת אינטרקום דרכה אפשר ליצור קשר עם השומרים כאשר התא נעול.

בית הדין מספק שלוש ארוחות ביום, אבל לעצירים יש גם גישה למטבח משותף אם ברצונם לבשל. זמינה עבור העצירים גם רשימת קניות כך שביכולתם לרכוש פריטים נוספים, במידת האפשר.

כל העצירים זכאים לקבל ביקורים מבני משפחה מספר פעמים בשנה, ובמקרה של עצירים שהוכרזו נזקקים, על חשבון בית הדין במידת האפשר.

אנשים שהורשעו בפשעים תחת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי אינם מרצים את עונשם במרכז המעצר של בית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג מכיוון שמתקן זה לא נועד למאסר לטווח ארוך. לפיכך, אנשים שהורשעו מועברים לבית כלא מחוץ להולנד, במדינה שיועדה לכך על ידי בית הדין מתוך רשימה של מדינות שציינו שהן מוכנות לאפשר לאנשים שהורשעו לרצות את עונשם בהן.

ג. זכויות החשודים

47. האם עצירים נחשבים מורשעים מכוח העברתם לבית הדין?

לא. כל אדם הוא בחזקת חף מפשע אלא אם, ועד אשר, אשמתו הוכחה בפני בית הדין. על התביעה להוכיח את אשמת החשוד וערכאת המשפט תרשיע אדם רק אם שוכנעה שהאישומים הוכחו מעל לספק סביר.

48. איזה זכויות יש לחשודים?

חשודים נחשבים חפים מפשע. הם נוכחים בבית הדין בזמן המשפט, ויש להם זכות שהמקרה שלהם יידון בשימוע פומבי, הוגן וחסר פניות. למטרה זו, קיימת סדרה של ערובות שנקבעו במסמכים החוקיים של בית הדין, כולל הזכויות המנויות להלן ורבות אחרות:

- הזכות לקבלת הגנה על ידי עורך דין לפי בחירתם, להצגת ראיות ועדים משלהם ולהשתמש בשפה שהם מבינים ודוברים באופן מלא;
- הזכות לקבל מידע מפורט על האישומים בשפה אותה הם מבינים ודוברים באופן מלא;
- הזכות לקבל זמן ומתקנים נאותים להכנת הגנתם, ולתקשר באופן חופשי עם עורכי הדין שלהם ובביטחון;
- הזכות להישפט ללא עיכוב מיותר;
- הזכות לא להיות מחויב להעיד או להודות באשמה ולשמור על שתיקה, מבלי ששתיקה כאמור תהווה שיקול בקביעת האשמה או החפות;
- הזכות לקבל מהתובע, על ידי גילויין לסנגוריה, ראיות שנמצאות ברשות התובע או בשליטתו אשר לדעתו הן מראות או נוטות להצביע על חפות הנאשם, או שהן יכולות להקל את אשמת הנאשם, או שהן עשויות להשפיע על אמינות ראיות התביעה.

49. מה קורה אם לחשוד אין האמצעים לשלם עבור סיוע משפטי?

לחשודים יש זכות לסיוע משפטי ככול מקרה שהדבר נדרש למען השגת צדק, ואם לחשוד אין אמצעים מספיקים לשלם עבורו, יש לו זכות לקבל סיוע משפטי במינני בית הדין.

50. האם עצירים יכולים לקבל שחרור ביניים כאשר הם ממתנים למשפטם?

כל החשודים זכאים להגיש בקשה לשחרור ביניים בהמתנה למשפט. אם בקשתם נדחית, ההחלטה נבחנת מחדש מעת לעת על ידי הערכאה המתאימה, לכל הפחות מדי 120 ימים, והיא יכולה להיבחן ככול עת לבקשת האדם העצור או לבקשת התביעה.

51. מה תפקיד "משרד עורך הדין הציבורי לסיוע להגנה" (OPCD)?

ה-OPCD מקדם, מייצג ומתחקר את זכויות ההגנה, מעלה את הפרופיל של נושאי הגנה משמעותיים, ושואף להבטיח שוויון כוחות עבור הסנגוריה ככול שלב ושלב של חקירה ומשפט. זהו משרד עצמאי מבחינת תפקודיו המהותיים, אבל למטרות מנהליות בלבד הוא נמצא במסגרת משרד הרשם.

ד. אישור האישומים לפני המשפט

52. האם החשודים מובאים בפני בית הדין מיד עם הגיעם להאג?

כן. ההופעה הראשונה של החשוד או החשודה בפני בית הדין מתרחשת זמן קצר לאחר הגיעם להאג. בהופעה ראשונה זו, הערכאה הקדם-משפטית מאשרת את זהות החשוד או החשודה, מוודאת שהחשוד או החשודה מבינים את האישומים, מוודאת באיזו שפה על הדיונים להתקיים וקובעת מועד לפתיחת השימוע לאישור האישומים.

בשימוע לאישור האישומים – אשר אינו משפט אלא שימוע קדם-משפטי – על התביעה להציג ראיות מספקות כדי להביא את המקרה למשפט. הסנגוריה רשאית להתנגד לאישומים, לערער על ראיות התביעה, וכן להציג ראיות.

השימוע לאישור אישומים נערך בנוכחות התביעה, האדם הנתבע ופרקליטו, וכן נציג של הקורבנות. בהתאם לסעיף 16 של החוקה, החשוד רשאי לוותר על זכותו להיות נוכח בשימוע זה.

53. איזה החלטות יכולה הערכאה הקדם-משפטית להחליט לאחר שימוע לאישור אישומים?

לאחר שימוע אישור אישומים, הערכאה הקדם משפטית יכולה:

- לסרב לאשר את האישומים; החלטה כזאת אינה מונעת מהתביעה להציג בקשה נוספת לאישור האישומים על סמך ראיות נוספות;
- לפזר את הדיון ולבקש מהתביעה לשקול הצגת ראיות נוספות או לנהל חקירה נוספת, או לתקן את האישומים מכיוון שהראיות הזמינות מראות שבוצע פשע אחר;
- לאשר את האישומים ולהעביר את התיק למשפט; לאחר האישור, נשיאות בית הדין מרכיבה ערכאה שיפוטית שבאחריותה השלב הבא בהליכים: המשפט.

54. האם אישור האישומים קובע מראש את אשמת החשוד?

לא. מטרת שימוע אישור האישומים היא להבטיח את זכויות החשודים על ידי מניעת קיום הליכים נגדם כאשר לא קיים בסיס חוקי מספיק להצדקתם. בשלב הקדם-משפטי, על התביעה לתמוך בכול אחד מהאישומים ולהציג ראיות מספקות לביסוס עילה מהותית על פיה ניתן להאמין כי האדם ביצע את הפשעים שהוא מואשם בהם. אם ניתן אישור לאישום אחד או יותר, התיק מועבר למשפט בפני ערכאה משפטית.

55. מה קורה לאחר אישור האישומים?

לאחר אישור האישומים, הערכאה הקדם-משפטית מעבירה את התיק למשפט בפני ערכאה משפטית, אשר תנהל את השלב הבא של ההליכים: המשפט.

לפני פתיחת המשפט, שופטי הערכאה המשפטית ישקלו נושאים נוהליים שהצדדים עשויים להביא בפניהם, ויערכו שימועים בהכנה למשפט ולפתרון נושאים נוהליים במטרה לאפשר את ניהול ההליכים באופן הוגן וללא עיכובים.

ה. המשפט**56. איפה נערך המשפט?**

משפטים נערכים במושב בית הדין בהאג, אלא אם השופטים מחליטים לערוך את המשפט במקום אחר. נושא זה הועלה במקרים אחדים. הנאשם חייב להיות נוכח במשפטו, אשר נערך בפומבי, אלא אם הערכאה קובעת שעל הליכים מסוימים להתנהל בדלתיים סגורות כדי להגן על ביטחונם של קורבנות ושל עדים או לשמור על חשאיות חומר ראיות רגיש.

57. מה קורה בפתחת המשפט?

בפתחת המשפט, האישומים נגד הנאשם נקראים בפניו והערכאה שואלת אותו אם הוא מבין אותם. בשלב זה בית המשפט מבקש מהנאשם להודות באשמה או לטעון לחפותו.

58. מה קורה אם הנאשם מודה באשמה?

ראשית, הערכאה המשפטית מוודאת שהנאשם מבין את המהות והתוצאות הנובעות מהודאה באשמה, שההודאה נעשתה מרצונו החופשי של הנאשם לאחר התייעצות מספקת עם פרקליטו, ושההודאה באשמה נתמכת על ידי העובדות הקיימות הכלולות בחומר הראיות ובאישומים שהובאו על ידי התביעה ובהם הודה הנאשם. כאשר נחה דעתה של הערכאה המשפטית שהתנאים האלה התקיימו, היא יכולה להרשיע את הנאשם בפשע בו הואשם. אם לא נחה דעתה שהתנאים האלה התקיימו, ההודאה באשמה לא תילקח בחשבון על ידי הערכאה המשפטית, ובמקרה כזה היא תורה על המשך המשפט.

59. כיצד מתנהל המשפט?

במשפט, ניתנת אפשרות לתביעה ולפרקליט מטעם ההגנה להציג את טענותיהם. התביעה חייבת להציג בפני בית המשפט ראיות כדי להוכיח שהנאשם אכן אשם מעל לכל ספק סביר. ראיות אלה יכולות להיות מסמכים, חפצים מוחשיים אחרים, או הצהרות עדים. התביעה חייבת גם לגלות לנאשם כל ראיה שעשויה להראות שהוא חף מפשע.

התביעה מציגה את טענותיה ראשונה וקוראת לעדים לתת את עדותם. לאחר שהתביעה מסיימת לתשאל כל עד, ניתנת אפשרות גם לפרקליט ההגנה לתשאל את העד. לאחר שהתביעה הציגה את כל הראיות שברשותה, מגיע תורו של הנאשם, בסיוע פרקליטו, להציג את טענות הגנתו.

60. מי יכול להציג ראיות?

כל הצדדים למשפט רשאים להציג ראיות הנוגעות למקרה. כל אדם נחשב חף מפשע אלא אם ועד אשר הוכחה אשמתו על פי חוק. על התביעה מוטל נטל ההוכחה שהנאשם אכן אשם מעל לכל ספק סביר. לנאשם יש הזכות לתשאל את עדי התביעה, ולזמן ולתשאל עדים מטעמו תחת תנאים זהים לעדי התביעה.

כאשר קיימת פגיעה באינטרסים האישיים של קורבנות, יתיר בית הדין להציג את דעותיהם וחששותיהם ולדון בהם בשלבים של ההליכים שבית הדין יקבע כמתאימים ובאופן שלא יפגעו בזכויות הנאשם ובקיום משפט הוגן וחסר פניות ולא יעמדו בסתירה להם. הנציגים המשפטיים של הקורבנות רשאים להציג דעות וחששות אלה בשמם של הקורבנות.

בפסק דין שניתן ב-11 ביולי 2008, ערכאת הערעורים העניקה לקורבנות את הזכות להוביל ראיות המתייחסות לאשמתו או לחפותו של הנאשם ולערער על הקבילות או הרלוונטיות של ראיות, למרות שזכות זו נתונה בראש ובראשונה לצדדים, כלומר לתביעה ולהגנה. זכות זו כפופה לתנאים קפדניים, ובפרט יש להוכיח שלקורבנות יש עניין אישי לעשות זאת, ועל הבקשה להיות מתאימה לזכויות ההגנה ולדרישות ניהול משפט הוגן. קורבנות חייבים גם לעמוד במחויבות הגילוי, להודיע את בקשתם לצדדים, ולציית להוראות בית הדין בנוגע להגנה על אנשים מסוימים. ולבסוף, נאותות הבקשה המוגשת על ידי הקורבנות כפופה להערכת השופטים.

1. פסק דין וגזר דין

לאחר שהצדדים הציגו את ראיותיהם, התביעה וההגנה מוזמנות לתת את הצהרות הסיכום שלהן. ההגנה ניתנת תמיד האפשרות לומר את המילה האחרונה. השופטים עשויים לצוות על פיצויים לקורבנות, כולל החזר, פיצוי ושיקום. להשגת מטרה זו השופטים רשאים להוציא צו ישירות נגד אדם שהורשע.

61. מתי מכריז בית הדין על גזר הדין?

לאחר ששמעו את הקורבנות ואת העדים שנקראו לעדות על ידי התביעה ועל ידי ההגנה, ולאחר ששקלו את הראיות, השופטים מחליטים על חפותו או אשמתו של הנאשם.

גזר הדין מוכרז בפומבי, ובמידת האפשר בנוכחות הנאשם, ובנוכחות הקורבנות או נציגיהם המשפטיים, במידה שהיה להם חלק בהליכים.

62. איזה עונשים יכול בית הדין להטיל?

השופטים יכולים להטיל עונש מאסר, ואליו ניתן להוסיף קנס או חילוט הכנסות, רכוש ונכסים הנובעים במישורין או בעקיפין מהפשע שבוצע. בית הדין אינו יכול להטיל עונש מוות. עונש המאסר המרבי הוא 30 שנים. אולם, במקרים קיצוניים, בית הדין רשאי להטיל עונש מאסר עולם.

63. איפה מרצים את העונש?

אנשים שהורשעו מרצים את עונשם במדינה שיועדה לכך על ידי בית הדין מתוך רשימה של מדינות שציינו בפני בית הדין שהן מוכנות לקבל אנשים שהורשעו.

תנאי המאסר מוכתבים על פי החוקים של המדינה האוכפת ועליהם להיות עקביים לתקנים בינלאומיים מקובלים על פי אמנה הקובעת את היחס לאסירים. תנאי המאסר חייבים להיות לא יותר או פחות טובים מתנאי המאסר הניתנים לאסירים שהורשעו בעברות דומות במדינת האכיפה.

כל אדם נחשב חף מפשע אלא אם, ועד אשר, הוכחה אשמתו בפני בית הדין. ערכאת המשפט תרשיע אדם רק אם האישומים הוכחו מעבר לספק סביר.

ערעורים ותיקונים

64. מתי ניתן לערער על החלטה?

כל צד רשאי לערער על החלטה שנעשתה על ידי הערכאה הקדם-משפטית או המשפטית. התביעה רשאית להגיש ערעור נגד הרשעה או זיכוי בשל כל אחת מהעילות להלן: טעות נוהל, טעות עובדתית, או טעות חוק.

האדם המורשע או התביעה רשאים גם הם לערער בשל כל עילה אחרת שמשפיעה של הגינות או אמינות ההליכים או ההחלטה, ובפרט על רקע אי התאמה בין גזר הדין והפשע.

הנציגים המשפטיים של הקורבנות, האדם המורשע, או בעלים בתום לב של רכוש המושפע לרעה על ידי צו לתשלום פיצויים לקורבנות רשאים גם הם להגיש ערעור על צו מסוג זה.

ערכאת הערעורים רשאית להפוך או לשנות את ההחלטה או ההרשעה או להורות על משפט חדש בפני ערכאה משפטית אחרת.

65. האם האדם המורשע נשאר במעצר עד לשמיעת הערעור?

אלא אם הערכאה השיפוטית הורתה אחרת, האדם המורשע יישאר במעצר עד שמיעת הערעור. אולם, בדרך כלל, כאשר תקופת המעצר של האדם המורשע ארוכה יותר מתקופת המאסר שהוטלה עליו, הוא ישוחרר. כמו כן, במקרה של זיכוי, הנאשם משוחרר מיידית אלא אם קיימות נסיבות חריגות.

66. מתי ניתן לשנות החלטה?

האדם המורשע או התביעה רשאים להגיש לערכאת הערעורים בקשה לתיקון הפסיקה הסופית של הרשעה או גזר דין כאשר:

- נתגלו ראיות משמעותיות חדשות;
- גילוי חדש מראה שראיה מכריעה, שהובאה בחשבון במשפט ושההרשעה הייתה תלויה בה, הייתה כוזבת, מזויפת או שקרית;
- אחד או יותר מהשופטים ביצעו מעשה חמור של התנהגות לא נאותה או הפרה חמורה של חובה שדי בחומרתה כדי להצדיק את הרחקת אותו שופט או אותם שופטים מכהונתם על פי חוקת רומא.

67. מה קורה אם אדם היה קורבן למעצר או מאסר לא חוקיים?

כל אדם שהיה קורבן למעצר או למאסר לא חוקיים, יש לו זכות לפיצוי שניתנת לאכיפה. בית הדין רשאי להעניק פיצויים אם הוצגה הוכחה חד משמעית לעיוות דין חמור וניכר.

הענקת צדק
לקורבנות

V. השתתפות קורבנות

68. מה ההבדל בין קורבן ועד?

קורבן הוא אדם שסבל נזק כתוצאה מביצוע פשע שבתחום סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי. חוקת רומא מבטיחה שלקורבנות ניתנות מספר זכויות, כמפורט להלן, כאשר הזכות פורצת הדרך ביותר היא הזכות לקחת חלק בהליכים באופן עצמאי מהתביעה או ההגנה. לקורבנות קיימת גם הזכות לנציגים משפטיים משלהם בבית הדין, אשר יציגו את חששותיהם ואת האינטרסים האישיים שלהם בפני בית הדין.

עד הוא אדם המעיד בפני בית הדין, נותן הצהרה כעדות, ובדרך כלל מוזמן על ידי התביעה או ההגנה.

69. מי נחשב "קורבן" בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי?

קורבנות הם יחידים אשר סבלו נזק כתוצאה מביצוע פשע כלשהו הנמצא תחת סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי. קורבנות יכולים להיות גם ארגונים או מוסדות שנגרם נזק לרכוש מרכושם אשר מוקדש לדת, חינוך, אמנות, מדע, או מטרות צדקה.

שופטי בית הדין הפלילי הבינלאומי קובעים את סוג הנזק שיש לקחת בחשבון, כגון פגיעה גופנית, פגיעה נפשית, כלומר, כאשר נפשו של אדם נפגעה על ידי מה שהוא חווה או היה עד לו, או פגיעה חומרית, הכוללת אובדן או נזק לטובין או לרכוש.

70. מה הן זכויות הקורבנות בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי?

- לקורבנות בפני בית הדין הפלילי יש זכויות שמעולם לא הוענקו בפני בית דין פלילי בינלאומי. קורבנות יכולים להיות מעורבים בהליכים בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי בדרכים שונות:
- קורבנות יכולים לשלוח מידע אל משרד התובע ולבקש שהמשרד יפתח בחקירה;
 - קורבנות זכאים גם לקחת חלק בהליכים באמצעות נציג משפטי; במשך ההליכים, קורבנות יכולים לקחת חלק על ידי הצגת נקודות המבט שלהם ונושאים המדאיגים אותם בפני השופטים; השתתפות מעין זו נעשית מרצון חופשי ומאפשרת לקורבנות להביע דעה עצמאית משלהם, בנפרד מהתביעה או ההגנה, ומעניקה להם הזדמנות להציג את האינטרסים והדאגות שלהם;
 - קורבנות שלוקחים חלק בהליכים יכולים גם, בנסיבות מסוימות, להוביל ראיות המתייחסות לאשמת או חפות הנאשם; הם יכולים גם להביע התנגדות לקבילות או לרלוונטיות של ראיות המובאות על ידי הצדדים;
 - במשפט, קורבן יכול להעיד מרצונו החופשי בפני בית הדין, אם הוא נקרא כעד עבור ההגנה או התביעה או קורבנות אחרים שלוקחים חלק בהליכים.
 - ולבסוף, קורבנות יכולים לדרוש פיצויים על הנזק שסבלו.

71. כיצד קורבנות יכולים לקחת חלק בהליכים?

- אם בית הדין מוצא לנכון, קורבנות יכולים להציג את נקודת ראותם ישירות לשופטים בשלבים שונים בהליכים. השתתפות מעין זו נעשית בדרך כלל באמצעות נציג משפטי (כלומר, עורך דין) אשר מציג את השקפותיהם ודאגותיהם בפני בית הדין, מכיוון שהליכים פליליים הם מורכבים למדי.
- כדי להקל על קורבנות לקחת חלק, הם נדרשים למלא טופס בקשה להשתתפות בהליכים. קורבנות יכולים לקבל עותק של טופס בקשת ההשתתפות מאתר האינטרנט של בית הדין או ממדור "השתתפות ופיצויים לקורבנות" בעיר האג. את הטפסים יש להעביר למדור "השתתפות ופיצויים לקורבנות" בהאג באמצעות פקס, דואר אלקטרוני, או דואר, לפי הפרטים המופיעים בתיבה מימין.
- קורבנות שמעוניינים לקבל סיוע במילוי הטופס והעברתו לבית הדין יכולים לפנות לאותו מדור.

72. האם כל הקורבנות של מצב יכולים לקחת חלק בהליכים?

- השופטים בוחנים בקשות בכול מקרה ומקרה ומחליטים אם מגיש הבקשה זכאי או לא זכאי לקחת חלק בהליכים בפני בית הדין הפלילי הבינלאומי, ובאיזה שלבים.

73. האם על הקורבנות להגיע למושב בית הדין בהאג?

- בדרך כלל, קורבנות לא צריכים להגיע למושב בית הדין אם אינם מעוניינים בכך. הנציג המשפטי שלהם יציג את השקפותיהם ודאגותיהם בבית הדין.

פיצויים יכולים לכלול פיצוי כספי, החזרת רכוש, שיקום או מחוות סמליות כגון התנצלויות או אנדרטאות זיכרון.

74. איך קורבנות יכולים למצוא נציג משפטי?

קורבנות רשאים לבחור את נציגם המשפטי כרצונם, כל עוד יש לנציג זה את ההסמכות הדרושות: עליו להיות בעל ניסיון של עשר שנים לפחות כשופט, תובע, או עורך דין בהליכים פליליים ולשלוט לפחות באחת מהשפות המשמשות בבית הדין (אנגלית או צרפתית). משרד הרשם של בית הדין הפלילי הבינלאומי מעניק רשימה של עורכי דין מוסמכים כדי לסייע לקורבנות למצוא נציג משפטי. בבית הדין קיים גם "משרד הפרקליט הציבורי לקורבנות" (OPCV) אשר יכול לייצג קורבנות ולספק סיוע משפטי לקורבנות ולנציג המשפטי שלהם.

אם מספר הקורבנות גבוה, השופטים יכולים לבקש מהם לבחור נציג משפטי אחד או יותר שייצג אותם במשותף. במקרה כזה זהו ייצוג משפטי משותף, ומטרתו לוודא את יעילות ההליכים.

75. מה קורה אם הקורבנות לא יכולים להרשות לעצמם נציג משפטי?

אמנם, משאבי בית הדין לסיוע משפטי מוגבלים, אבל יתכן שבית הדין יוכל להעניק תמיכה כספית כלשהי. "משרד הפרקליט הציבורי לקורבנות" יכול גם להעניק סיוע משפטי ללא תשלום לקורבנות.

76. מה תפקיד "משרד הפרקליט הציבורי לקורבנות"?

"משרד הפרקליט הציבורי לקורבנות" (OPCV) מעניק תמיכה משפטית וסיוע לקורבנות ולנציגיהם המשפטיים בכול שלבי ההליכים, ומבטיח באופן זה את השתתפותם האפקטיבית והגנה על זכויותיהם.

"משרד הפרקליט הציבורי לקורבנות" פועל באופן עצמאי לחלוטין; הוא נמצא במסגרת משרד הרשם למטרות מנהליות בלבד.

International Criminal Court Victims Participation and Reparations Section

P.O. Box 19519

2500 CM, The Hague, The Netherlands

פקס: +31 (0) 70 515 9100

דוא"ל: VPRS.Information@icc-cpi.int

77. האם בית הדין מגן על קורבנות שלוקחים חלק בהליכים?

ה"מדור לקורבנות ועדים" במשרד הרשם יכול לייעץ לבית הדין לגבי אמצעי הגנה והסדרי ביטחון נאותים עבור קורבנות שמופיעים בפני בית הדין ואחרים שעלולים להיות בסכנה לאור עדויות שניתנו על ידי עדים. המדור מיישם את אמצעי ההגנה והסדרי הביטחון הנחוצים עבור האנשים המנויים לעיל.

במהלך עבודת השדה שלהם, כל גופי בית הדין חייבים לדבוק בנהלים יעילים במטרה להבטיח את ביטחונם שלהם ושל אנשים שנמצאים אתם בקשר. אמצעי ההגנה יכולים להיות, למשל, אנונימיות עבור קורבנות שלוקחים חלק בהליכים, שימוש בשמות בדויים, הסתרת קטעים במסמכים או איסור חשיפה שלהם, ושימוש בטכנולוגיה אור-קולית שיכולה להסוות את זהות האנשים שמופיעים בפני בית הדין.

78. איזה החלטות יכולות להתקבל על ידי השופטים בנוגע לפיצויים לקורבנות בסיום המשפט?

כאשר משפט מגיע לסימו, הערכאה המשפטית יכולה לצוות על האדם המורשע לשלם פיצויים לקורבנות הפשעים בהם הוא נמצא אשם. פיצויים יכולים לכלול פיצוי כספי, החזרת רכוש, שיקום או מחוות סמליות כגון התנצלויות או אנדרטאות זיכרון.

בית הדין יכול לצוות על פיצויים על בסיס אישי או קבוצתי, ולבחור ביניהם את המתאים ביותר לקורבנות במקרה המסוים, לפי שיקול דעת בית הדין.

הייתרון של פיצויים קבוצתיים הוא שהם מעניקים רווחה לקהילה שלמה ועוזרים לחברי הקהילה לבנות מחדש את חייהם, למשל על ידי הקמת מרכזי שירות לקורבנות או על ידי נקיטת מחוות סמליות. יתרה מכך, מדינות שהן צד לחוקת רומא הקימו קרן נאמנות עבור קורבנות פשעים שנמצאים בתחום סמכות השיפוט של בית הדין הפלילי הבינלאומי ובני משפחותיהם במטרה לגייס את הכספים הדרושים לקיום צו פיצויים שהוצא על ידי בית הדין, אם לאדם המורשע אין המשאבים הנחוצים לכך.

79. מה תפקיד קרן הנאמנות עבור קורבנות?

חוקת רומא ייסדה שני מוסדות עצמאיים זה מזה: בית הדין הפלילי הבינלאומי, וקרן הנאמנות עבור קורבנות.

אמנם אין זה אפשרי להפוך במלואו את הנזק שנגרם על ידי רצח עם, פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות ופשע תוקפנות, אולם קיימת אפשרות לעזור לניצולים, ובמיוחד לפגיעים ביותר ביניהם, לבנות מחדש את חייהם ולהשיג מחדש את כבודם ומעמדם כחברים המתפקדים באופן מלא בקהילתם.

קרן הנאמנות עבור הקורבנות מדברת בשמם של קורבנות ומגייטת יחידים, מוסדות בעלי משאבים, ואת רצונם הטוב של אנשים בעמדות כוח לטובת קורבנות וקהילותיהם. הקרן ממנת או מארגנת פרויקטים חדשניים במטרה לענות על צרכיהם הגופניים, החומריים, או הנפשיים של קורבנות. הקרן יכולה גם לקחת ישירות על עצמה פעילויות כפי וכאשר תתבקש לכך על ידי בית הדין.

קרן הנאמנות עבור קורבנות יכולה לפעול לטובת קורבנות של פשעים, בין אם הייתה הרשעה על ידי בית הדין הפלילי הבינלאומי או לא. הקרן משתפת פעולה עם בית הדין כדי להימנע מהפרעה להליכים משפטיים נמשכים.

80. האם קורבנות חייבים לקחת חלק בהליכים תחילה, לפני שהיו זכאים לפיצויים?

לא. קורבן שלא לקח חלק בהליכים רשאי להגיש בקשה לפיצויים. שתי הבקשות אינן תלויות זו בזו. בית הדין יכול גם להחליט בעצמו על הענקת פיצויים.

TRUST FUND FOR VICTIMS ©

TRUST FUND FOR VICTIMS ©

**הגנה
על עדים**

IV. הגנה על עדים

81. מי יכול להיות עד?

משרד התובע, ההגנה, או קורבנות המשתתפים בהליכים יכולים לבקש ממומחים, קורבנות, או כל אדם אחר שהיה עד לפשעים להופיע כעד בפני בית הדין.

82. על פי איזה קריטריונים משרד התובע בוחר עדים?

משרד התובע בוחר עדים על סמך הרלוונטיות של עדותם, אמינותם ומהימנותם.

83. האם עדים מחויבים להעיד?

לא. בית הדין לא מאלץ עד להופיע ולהעיד בפניו ללא הסכמתו.

84. איך בית הדין יודע שהעדים לא משקרים?

בית הדין נוקט אמצעים שונים כדי למנוע עדויות שקר. לפני מתן עדות, כל עד מתחייב לומר את האמת. לשופטים יש סמכות לשקול בחופשיות את כל הראיות שמוצגות בפניהם כדי לקבוע אם הן רלוונטיות או את קבילותן.

אם עד מעיד עדות שקר, בית הדין רשאי להטיל עליו עונש מאסר של לא יותר מחמש שנים ו/או קנס.

85. איזה סיוע מקבלים עדים שמופיעים בפני בית הדין?

עדים שמופיעים בפני בית הדין מקבלים מידע והדרכה. למטרה זו, צוות התמיכה של "מדור הקורבנות והעדים" (VWS) מציע שירותים, ביניהם מתן תמיכה פסיכו-חברתית, התערבות במשברים, וגישה לטיפול רפואי כאשר יש בכך צורך.

מדור הקורבנות והעדים גם מכין את כל העדים שמעידים בפני בית הדין בתהליך שנקרא "היכרות". במסגרת תהליך זה מציגים לעדים את אולם והליכי המשפט לפני שהם ניגשים לתת את עדותם. עדים רבים לא היו מעולם באולם בית משפט ועלולים למצוא אותו מרתיע. זה עלול להשפיע על רווחתם, וגם על עדותם, ותהליך ההיכרות נועד למנוע זאת. לתהליך ההיכרות אין השפעה על תוכן העדות, מכיוון שבמהלכו לא מדברים כלל על העדות עצמה.

86. איזה אמצעי הגנה זמינים לעדים שמעידים בפני בית הדין?

לבית הדין יש מספר אמצעי הגנה שביכולתו להעניק לעדים שמופיעים בפני בית הדין ולאנשים אחרים שנמצאים בסיכון כתוצאה מעדות שניתנת על ידי עד. בבסיסה של מערכת ההגנה של בית הדין נמצאים נהלים נאותים המכוונים להסתרת האינטראקציה של עדים עם בית הדין מקהילתם ומהציבור הרחב. נהלים אלה משמשים את כל האנשים שבאים במגע עם עדים.

אמצעי הגנה מבצעיים יכולים להינקט במקומות מגוריהם של עדים; למשל, "מערכת התגובה הראשונית" היא מערכת תגובת חירום שפעילה 24/7 ומאפשרת לבית הדין, כאשר הדבר ניתן לביצוע, לחלץ עדים ולהעבירם למקום מבטחים אם הם מהווים מטרה או קיים חשש שהם מהווים מטרה. אמצעי הגנה מבצעיים אחרים כוללים מתן הסברים לעדים על חשיבותם של חשאיות וסיפורי כיסוי, והסכמה על תכנית גיבוי למקרה חרום.

בית הדין יכול ליישם גם אמצעי הגנה מנהלתיים. אמצעים אלה יכולים לכלול עיוות פנים/קול או שימוש בשם בדוי. בית הדין יכול להורות על שימוש באמצעים מיוחדים נפרדים במקרה של עד הסובל מטראומה, ילד, קשיש, או קורבן אלימות מינית. אמצעים אלה יכולים לכלול סיוע לעדים על ידי התרת נוכחות פסיכולוג או בן משפחה בזמן מתן העדות, או שימוש בוילון כדי למנוע אפשרות של קשר עין ישיר בין העד והנאשם.

אמצעי הגנה שיכול לשמש מוצא אחרון הוא כניסה ל"תכנית ההגנה של בית הדין" (ICCP) שבמסגרתה העד וקרובי משפחתו המיידיים מועברים למקום הרחק ממקור האיום. זוהי שיטת הגנה יעילה, אבל מפאת הנטל הכבד שהיא מעמיסה על האנשים המועברים במסגרתה, נעשה בה שימוש רק כמוצא אחרון כאשר יש בכך נחיצות מוחלטת.

אמצעי הגנה אינם משפיעים על הוגנות המשפט. הם משמשים להבטחת ביטחונם ונוחותם של עדים. הם מופעלים עבור שני הצדדים, התביעה וההגנה, באופן שווה. כל הצדדים מחויבים לשמור על סודיות ולכבד את אמצעי ההגנה, אבל אפילו כאשר אמצעי ההגנה מופעלים עדיין ניתן לתשאל עדים.

היה
מעורב

מידע נוסף אודות בית הדין הפלילי הבינלאומי

87. איפה אפשר למצוא מידע נוסף אודות בית הדין הפלילי הבינלאומי?

למידע נוסף אודות עבודת בית הדין בקרו באתר www.icc-cpi.int. האתר כולל טקסטים משפטיים, החלטות ומסמכים של בית הדין, לוח זמני שימועים, מידע על מצבים ועל תיקים הנדונים בפני בית הדין וכן מידע על גופי בית הדין, הודעות לעיתונות ומידע לנציגי התקשורת, אפשרויות תעסוקה, תכנית ההתמחות בבית הדין הפלילי הבינלאומי, תכנית ביקורי אנשי מקצוע, ומידע נוסף אודות בית הדין.

ניתן לעקוב אחר בית הדין הפלילי הבינלאומי ביוטיוב, טוויטר, פייסבוק, טמבלר, אינסטגרם ופליקר.

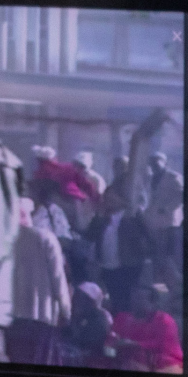
88. באיזה שפות המידע זמין?

בדרך כלל, המידע באתר של בית הדין הפלילי הבינלאומי זמין בשפות אנגלית וצרפתית, שהן שפות העבודה של בית הדין. כאשר הדבר רלוונטי למצב, המסמכים זמינים גם בשפות אחרות. חלק מהמסמכים החיוניים באתר של בית הדין הפלילי הבינלאומי זמינים גם בשפות ערבית, סינית, רוסית וספרדית, שהן, לצד אנגלית וצרפתית, השפות הרשמיות של בית הדין.

Enquêtes

Dans le respect de ses piliers fondamentaux
d'impartialité et d'objectivité, le Bureau
mène des enquêtes pour identifier des
et en examinant des preuves et des témoignages.

ecutor conducts investigations
ering and examining
guided by the core pillars of
and objectivity.

Investigations

The ICC's Office of the Prosecutor
to identify suspects, gather
evidence and testimonies, g
independence, impartiality a

89. כיצד אפשר לבקר בבית הדין לתדרוך או כדי להיות נוכח בשימוע?

בית הדין הפלילי הבינלאומי מקבל בברכה במושב בהאג כל אדם שמעוניין במבנה, בפעילות או במהות של עבודתו.

כדי להשתתף בתדרוך על בית הדין:

יחידים וקבוצות שמעוניינים לקבל תדרוך על בית הדין מתבקשים למלא את טופס הבקשה המתאים, שניתן למצוא באתר האינטרנט של בית הדין: www.icc-cpi.int
את הבקשות יש לשלוח בדוא"ל לכתובת visits@icc-cpi.int לפחות חודשיים לפני מועד הביקור עבור ביקורי קבוצות וחודש לפני מועד הביקור עבור ביקורי יחידים.

כדי להיות נוכח בשימוע:

בדרך כלל, דיוני בית הדין הפלילי הבינלאומי פתוחים לציבור, אלא אם הערכאה מורה על ניהול דיון בדלתיים סגורות. המעוניינים מוזמנים להגיע לדלת הכניסה לבית הדין (אין צורך למלא טפסים מראש). כל אדם הנכנס לבניין בית הדין חייב לעבור בדיקה ביטחונית ולהציג תעודה מזהה בעלת תוקף (דרכון, תעודת זהו"א או רישיון נהיגה).

בנוסף לכך, כל שימוע פתוח משודר באתר האינטרנט של בית הדין בעיכוב של חצי שעה. ניתן להגיע לשידורים אלה באתר www.icc-cpi.int
מידע נוסף ניתן למצוא בלוח הזמנים של בית הדין. לתשומת לב – כדי לשמור על הסדר הציבורי, הכניסה לבניין בית הדין אסורה על קטינים מתחת לגיל 16.

Public Information and Outreach Section

Registry, International Criminal Court

Oude Waalsdorperweg 10
2597 AK, The Hague, The Netherlands

P.O. Box 19519

2500 CM, The Hague, The Netherlands

טלפון: +31 (0) 70 515 8515
דוא"ל: PublicAffairs.Unit@icc-cpi.int

icc-cpi.int